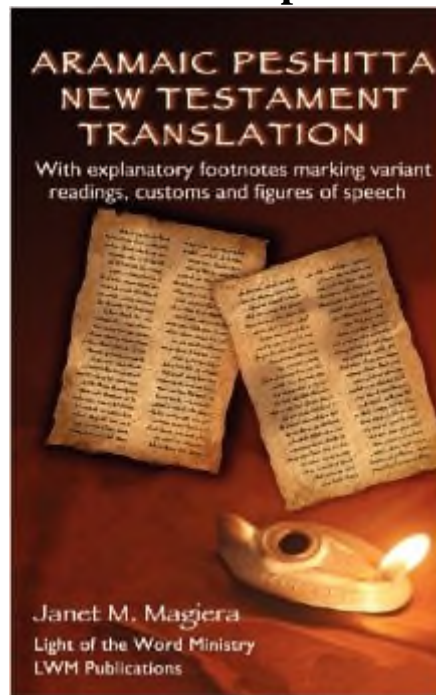

PESHITTA är STANDARDVERSIONEN av NYA TESTAMENTET på ARAMEISKA.

Aram Baryamo

Den skrevs på 100-talet. Grekerna fuskade medvetet med översättningen av Peshitta.

Uppgifterna som rubriken anger är hämtade ur boken "Från Jesu eget språk" av professor George Mamishisho Lamsa som gjorde den första översättningen av Peshitta till engelska, Holly Bible. George Lamsa hade arameisk härkomst och var expert på arameiska. Janet M Magiera som studerat arameiska i 25 år har också gjort en översättning av Peshitta till engelska. Peshitta är den ursprungliga arameiska texten till Nya Testamentet och skrevs redan på 100-talet. För att ange exakta årtal sägs det att den skrevs mellan 130-170-talet. I denna ingår Matteus-, Lukas-, Markus-, och Johannesevangeliet och hade stor spridning vid mitten av 100-talet. Denna tidiga Peshitta får inte förväxlas med de Peshittavarianter som tillkommit efter kyrkomötena på 400-talet. Evangelierna såväl som breven skrevs på arameiska, det judiska och arameiska folkets språk i både Israel, Aram och Beth Aramaya, Tvåflodslandet. Varken Jesus, evangelisterna eller de nytestamentliga författarna skrev på grekiska". Grekiska var aldrig Israels språk. Att lära sig grekiska på den tiden var i själva verket förbjudet av judiska rabbiner. Grekiska var ett främmande och väldigt konstigt språk för folk i denna region. Sättet att uttrycka sig på skiljde starkt från arameiska och hebreiska, därför var det också av ointresse att lära sig det. **Det sades, att det var bättre att en man gav sina barn svinfläsk än lärde dem grekiska.** I Gamla Testamentet 3 Mos. 11:7 anses svinkött för judarna vara orent, vilket uppfattades även av rabbinerna om att det var orent att lära grekiska. Nya Testamentet översattes till grekiska från arameiska så sent som på 300 och 400-talet. Peshitta kan därför korrigeras (rätta till) den internationella uppfattningen att Nya Testamentets grundspråk är grekiska. Israelerna skrev aldrig sina heliga skrifter på något annat språk än arameiska eller hebreiska, två besläktade språk som skiljer sig lite från varandra. Man kan bara livligt beklaga att Peshitta inte tidigare funnits tillgänglig för Västerlandets bibelöversättare och teologer. Peshitta är den enda text genom vilken vi kan få klarhet om den gamla bibeltexten, arameiska. Peshitta som betyder "den enkla" är standardversionen av Nya Testamentet på arameiska. Många kyrkoledare i Främre Orienten, Indien och andra delar av Asien har sett fram emot en översättning till engelska av den arameiska Peshitta texten. "Hur många splittringar, stridigheter och kristliga ställningstaganden skulle vi inte besparas, om

man använde Peshitta i sina bibelstudier från början.? Detta syftar förstås på dem flera förfalskningar som grekerna medvetet gjort vid översättningen av Peshitta och dem många felöversättningar som gjorts från grundspråket arameiska på grund av att översättarna inte kunde arameiska. Mening och en del av orden blev beroende av översättrens kunskaper och omdöme. En del arameiska ord är skrivna och uttalade lika, men mening är olika, beroende på sammanhanget.

Exempel;

1) **Matt. 19:24**, förväxling har skett mellan: **gamla** som betyder **rep** och **gamla** som betyder **kamel**. Rätt uttal enligt Peshitta; "Åter säger jag till er: Det är lättare för **ett rep** att komma igenom ett nålsöga..."

2) **Pred. 2:4**, förväxling har skett mellan: **abdey-tjänare** och **abadey-arbeten**.

Rätt uttal enligt Peshitta: "Jag mångfaldigade mina **tjänare**..."

I andra fall framhävs skillnaderna genom punkter som förändrar uttalet. Sedan ska man komma ihåg att en del arameiska bokstäver liknar varandra, i synnerhet i handskrifter. En del av de grövsta översättningarna beror på förväxling av bokstäver och ord.

3) **Mark. 15:34** enligt Peshitta, rätt uttal: Eli, Eli, lemana, shabakthani, vilket betyder:

"Min Gud, min Gud, till detta sparades jag".

4) **Jes. 10:27** Förväxling har skett mellan: **moschkha-tjur** (tjurnacke) och **mishkva-olja**. Rätt uttal enligt Peshitta: "Och oket skall förstöras på din **nacke**..."

Längre fram i denna text kommer det att tas upp många fler exempel som anses vara felöversättningar.

Arameiska som är ett av världens äldsta språk är även det rikaste och uttrycksfullaste av alla semitiska språk, men kan ha liten vokabulär (ordförråd) jämför med moderna språk. Denna begränsning av ord gjorde det nödvändigt att använda samma ord med varierande meningsnyanser. Arameiska har varit ett viktigt språk och spelade stor roll i människors vardagsliv i flera århundraden, som *lingua franca* i Främre Orienten och Israel. Det är på arameiska man tänkte, och det var lättast för människor att få uttrycka sina tankar och känslor på detta språk. Jesus talade den västerländska arameiska dialekten som användes av judarna i Galiléen.

Men alla brister som följt med i Bibeln är inte bara felöversättningar utan är helt enkelt en medveten handling där dem grekiska översättarna fuskat för sin vinning från grundspråket arameiska. De förfalskningar grekerna gjort från Peshitta är nämligen:

- 1) **Jon. 19:20** det gäller den tre språkiga texten på skylten som romarna satte upp ovanför korset "**Judarnas Konung- Malka Judaya**" den var på "**aramaiska**", "**hebreiska**" och "**latin**", dock inte på grekiska som det anges i flera olika biblar.
- 2) **Gal. 3:28** där har man ändrat ordet "**arame**" till "**grek**".
- 3) **Kol. 3:11** har dem även här ändrat från "**arame**" till "**grek**".
- 4) **Jon. 12:20**, har dem också ändrat från "**hedningar**" till "**greker**". När judarna använde ordet hedningar syftade dem på alla som inte var judar, de menade araméer, greker och araber, som enligt den förre Syrianske Patriarken i sin bok sidan 9 "En Inblick i Syrisk Ortodoxa Kyrkan av Antiokia och dess Glans". Grekerna har även fuskat och ändrat i;
- 5) **Apg. 16:1**, **Apg. 19:17** och **Gal. 2:3** där namnet "**syrier**" har ändrats till "**grek**".

Syrierna var självaste arameerna, vilka var på den tiden det mest dominerande befolkningen i regionen, och kristnades först med judarna. Efter kristendomens utbredning har namnet "syrisk" trängt undan "aramaisk", eftersom lärjungarna – de första kristna förkunnarna – språkligt sett var syrier. **Apg. 11:26** berättar att det var i Antiokia som Jesus lärjungar för första gången började kallas kristna. Invånarna i Antiokia på den tiden var med största sannolikhet araméer-syrianer, och det var syriska som var deras modersmål. Syriska är den

östliga dialekten av arameiska som man använde i kyrkan i Antiokia i sina gudstjänster, och den första mässan firades med syrisk liturgi. I kyrkohistorien berättas om att Addai, en av de sjuttiofå apostlarna, sändes av sin broder, aposteln Thomas, till Urhoy för att bota den arameiske konungen Abgar V från sin spetälska. Abgar levde samtida med Jesus, tillfrisknades och omvände sig sedan tillsammans med alla invånarna i staden. Vaggan för det syriska språket kom att bli Urhoy, huvudstad i Abgarernas kungarike i Orshoene. Urhoy låg 350 miles norr om Galiléen och 400 miles från Jerusalem.

De ovan angivna exemplen är en fullständigt medveten handling om förfalskning av den heliga boken som strider mot budskapet i Bibeln. Den Heliga Skriften fördömer varje tillägg eller förkortning eller förändring av Guds ord.

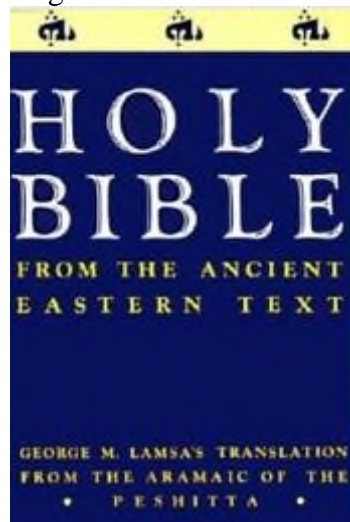
5 Mos. 4:5-6; ”Jag lär er nu stadgar och föreskrifter, så som Herren, min Gud, har befallt mig, för att ni skall lyda dem i det land ni kommer till och tar i besittning”. ”Ni skall följa dem och lyda dem för att andra folk skall se er vishet och insikt”.

5 Mos. 4:2; ”Ni skall inte lägga något till de befallningar jag ger er och inte heller dra ifrån något.

Ordspr. 30:6; ”Lägg ingenting till hans ord, så att han inte kan anklaga dig för lögn. ”håll falskhet och lögn ifrån mig **30:8**”.

Upp. 22:19; ”Om någon tar bort något av orden i boken med dessa profetior skall Gud ta ifrån honom hans del i livets träd och den heliga staden, som står om i denna bok”.

Detta är skamligt för dem grekiska bibelöversättarna, och för den Grekisk Ortodoxa Kyrkan som har tigit om detta igenom hela den kristna historien. I detta fall verkar det som om att det är inte den sanningsenlige med det goda budskapet som segrar i en konfrontation, utan det är den SVARTSJUKE och MAKTLYSTNE med LÖGNERNA som VAPEN som segrar i slutändan. Utan fruktan att drabbas av Guds förbannelse har de ljugit för hela den kristna världen om Guds budskap i Nya Testamentet. Dem Syriska Kyrkorna var väldigt noggrann med bibel manuskripten. När dem kopierades av skrivexperter blev de omsorgsfullt granskade med avseende av exaktheten, innan de överlämnades och tilläts att uppläsa i kyrkorna. En enda felande bokstav kunde vara tillräckligt för att texten förstördes.

Här tas upp dem felöversättningar och ändringar som dem grekiska översättarna gjort i Bibeln och följt med från ett språk till ett annat.

Gamla Testamentet.

1 Mos. 30:8 Förväxling har skett mellan **ethkashpeth**-umgåatts och **kathsheth**-brottats, stridit.

Peshitta: ”Och Rakel sade: Jag har sökt Herren och **umgåatts** med min syster...”

4 Mos. 25:4 Förväxling har skett, i engelska Bibeln, ej svenska, mellan **reshey**-hövdingar och **reshey**-huvuden.

Peshitta: Och Herren sade till Moses: Tag alla folkets **hövdingar**...

5 Mos. 27:16 Förväxling har skett mellan **danzakhey**-smädar och **zimkha**-strålgans

Peshitta: ”Förbannad vare han som **smädar** sin fader eller sin moder.”

- 5 Mos. 32:33** Förväxling har skett mellan **khimtha**-gift och **khamra**-vin.
Peshitta: ”Deras **gift** är drakars **gift** och huggormars förskräckliga **gift**”.
- 2 Sam. 4:6** Förväxling har skett mellan **kheta**-syndfull och **khetey**-vete.
Peshitta: ”Och se, de kom in i det inre av huset, då tog dessa **ondskans** söner och slog honom i underlivet.”
- 2 kon. 4:28** Förväxling har skett mellan: **tishal**-bedja och **teshadal**-förleda.
Peshitta: ”Då sade hon: Bad jag min Herre om en son? Sade jag inte till dig: **Bed** inte om son för mig.”
- Job. 19:18** Förväxling har skett mellan: **awaley**-icke god, ond och **eweley**-småbarn
Peshitta: ”Ja, även **de onda** förkastar mig, när jag står upp talar de emot mig.”
- Job. 29:18** Förväxling har skett mellan: **kanya**-rör och **kina**-näste.
Peshitta: ”Då sade jag: Jag skall bli rak som ett **rör**...”
- Ps. 144:7,11** Förväxling har skett mellan: **awaley**-icke goda, onda och **eweley**-småbarn.
Peshitta: ”Sträck ut din hand från ovan, befria mig från de stora vattnen, från de ondas hand...Befria mig från **de ondas** hand, vilkas mun talar fåfänglighet och vars högra hand.”
- Ordspr. 11:14** Förväxling har skett mellan: **medabrana**-ledare och **melkana**-rådgivare.
Peshitta: ”Ett folk som inte har några **ledare** kommer att falla...”
- Pred. 2:4** Förväxling har skett mellan: **abdey**-tjänare och **abadey**-arbeten.
Peshitta: ”Jag mångfaldigade mina **tjänare**...”
- Pred. 10:27** Förväxling har skett mellan: **rokha**-vind och **rokha**-ande.
Peshitta: ”Eftersom du inte känner **vindens** väg...”
- Jes. 10:27** Förväxling har skett mellan: **moschka**-tjur (tjurnacke) och **mishkva**-olja
Peshitta: ”Och oket skall förstöra din **nacke** på grund av din styrka.”
- Jes. 29:15** Förväxling har skett mellan: **mithakmin**-att handla onormalt och **mithamkin**-att gräva djupt.
Peshitta: ”Ve dem som **handlar onormalt** för att dölja...”
- Jer. 4:10** Förväxling har skett mellan: **ataeth**-jag har bedragit och **ataith**-du har bedragit.
Peshitta: ”Då sade jag: Jag bönfaller dig, o Herre Gud, förvisso **har jag** storligen **bedragit** detta folk och Jerusalem...”
- Hes. 32:5** Förväxling har skett mellan: **rimtha**-stoff och **ramtha**-höjd.
Peshitta: ”Och jag skall kringsprida ditt kött på bergen och uppfylla dalarna med ditt **stoff**.”
- Obadja 1.21** Förväxling har skett mellan: **preekey**-frälst och **parokey**-frälsare.
Peshitta: ”Och de som inte är **frälsta** skall komma upp till Sions berg för att döma Esaus berg.”
- Mika 1:12** Förväxling har skett mellan: **mirdath**-upprorisk och **maroth**-bitter.
Peshitta: ”Ty de **upproriska** inbyggarna är sjuka...”
- Hab. 3:4** Förväxling har skett mellan: **keritha**-stad och **karnatha**- horn.
Peshitta: ”Och hans glans var såsom ljuset, i **staden** som hans hand har byggt...”

Felöversättningar i Nya testamentet

- Matt. 19:24** Förväxling har skett mellan: **gamla**-rep och **gamla**-kamel.
Peshitta: ”Åter säger jag till eder: Det är lättare för ett **rep** att komma igenom ett nålsöga...”
- Mark. 15:34** **Peshitta:** Eli, Eli, **lemana**, **shabakthani**-Min Gud, min Gud, **till detta** sparades jag.

Följande exempel i Nya Testamentet har dem grekiska översättarna fuskat med medvetet.

- Jon. 19:20** gällande den tre språkiga texten på skylten ovanför korset ”**Judarnas Konung-Malka Judaya**” den var på ”**arameiska**”, ”**hebreiska**” och ”**latin**”, dock inte på grekiska.
Apg. 16, Apg 19:17 och Gal. 2:3 där det i Peshitta står ”**syrier**” och inte ”**greker**”, (grekerna kallade arameerna syrier).

- Matt. 13:18** fel: "liknelsen om såningsmannen".
rätt: "liknelsen om säden".
- Joh. 12:20** fel: "greker"
rätt: "hedningar". arameiska: **ammey** och **khaneptha**-hedningar, **yonaye**-greker.
- Gal. 3:28** urspr: "jude eller arame"
Ändrats till: "jude eller grek"
- Kol. 3:11** urspr: "arame eller jude"
Ändrats till: "grek eller jude"
- Apg. 20:28** urspr: "Kristi församling"
Ändrats till: "Guds församling"

Författaren till boken "Från Jesu Eget Språk, som den här artikeln är grundat på, heter Professor George M Lamsa och var född (5 aug. 1892 – 22 sep. 1975) i Mar Bisho i Beth Aramaya, Tvåflodslandet. George Lamsa hade arameisk härkomst och tillhörde Östsyrisk Kyrkan. Han studerade vid Archbishop of Canterbury's College i Urmia och flyttade till USA 1916. Alltsedan dess har han gjort sig känd som expert på arameiska och som en framstående etnolog och exeget. Han växte själv upp med arameiskan och ägnat större delen av sitt liv åt att översätta Peshitta till engelska. Under sitt liv hann han ge ut 27 böcker, den näst sista boken är utgiven 1973.

Översättning av denna bok som innehåller Markusevangeliet från engelska till svenska har gjorts av Erik Martinsson och granskad av fil dr Birger Edmar och den syrianske teologen Fr Yousef Said (d. 2012) som verkade församlingspräst för Mor Afrem Kyrkan i Södertälje på 1970-talet.

Läs även den förra syrianske Patriarken Zakka I Iwas bok; "En inblick i Syrisk Ortodoxa Kyrkan av Antiokia och dess Glans". Boken är en översättning från engelska.

Originalens titel: The Syrian Orthodox Church of Antiochia At a Glance.

Boken är utgiven av Syrianska Ortodoxa Kyrkan Mor Afrems Studiegrupp, Södertälje 1997.

